

ХАРАКТЕРИСТИКА НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ПОВЕДІНКОВО-БІОЛОГІЧНИХ ДЕТЕРМІНАНТ ПІД ЧАС ВІЙНИ ПРОТИ ВОЄННОЇ РОСІЙСЬКОЇ АГРЕСІЇ НА ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ: за даними соціологічного дослідження

Слабкий Геннадій Олексійович,

д.мед.н., професор
завідувач кафедри громадського здоров'я
член ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців
з громадського здоров'я»
g.slabkiy@ukr.net

Русин Михайло Юрійович

магістр другого року навчання за спеціальністю
«Громадське здоров'я»
член ГО «Всеукраїнська асоціація фахівців
з громадського здоров'я»
rusyn.mykhailo2@student.uzhnu.edu.ua

Жданова Оксана Вячеславівна

аспірант кафедри наук про здоров'я
zhdanova5775@gmail.com
Ужгородський національний університет
м. Ужгород, Україна

Вступ. За даними експертів війна між Україною та росією може стати однією з найбільш кровопролитних у сучасній історії – масштаби втрат з обох боків вже значно вищі, ніж у типовій війні сучасної доби [1,2].

Війна проти російської воєнної агресії негативно впливає на стан здоров'я населення України [3-5].

Мета роботи: встановити рівень негативного впливу поведінково-біологічних детермінант під час війни проти воєнної російської агресії на формування здоров'я студентської молоді в регіоні, який віддалений від зони активних бойових дій.

Матеріали та методи. *Матеріали:* результати соціологічного опитування 127 студентів Ужгородського національного університету із яких 25 вимушені переселенці із зони бойових дій та тимчасової окупації. *Методи:*

бібілосемантичний, соціологічний, медико-статистичний, структурно-логічного аналізу. Під час проведення соціологічного дослідження збережено конфіденційність даних про респондентів.

Результати та обговорення.

На першому етапі було досліджено рівень негативного впливу біологічних детермінант, які викликані війною проти російської агресії на стан здоров'я студентської молоді. Отримані результати представлено в табл.1

Таблиця 1

Рівень негативного впливу біологічних детермінант, які викликані війною проти російської агресії на стан здоров'я студентської молоді

Біологічні детермінанти формування здоров'я	Рівень оцінки					
	Впливає		Не впливає		Не визначився	
	абс	%	абс	%	абс	%
Життя в постійному стресі через повітряні тривоги	56	44,1	44	34,6	27	21,3
Часте перебування під час повітряних тривог та обстрілів в санітарно несприятливих умовах	17	13,4	57	44,9	53	41,7
Зниження якості екології навколишнього середовища	41	32,3	69	54,3	17	13,4
Періодичне зниження доступу до питної води та погіршення її якості	47	37,0	64	50,4	16	12,6
Зниження якості харчування	31	24,4	78	61,4	18	14,2
Життя тривалий час без освітлення	79	62,2	37	29,1	11	8,7
Втрата попередніх сталих умов комфортного проживання	94	74,1	21	16,5	12	9,4

Аналіз наведених в табл1 результатів соціологічного дослідження показав, що найбільший рівень негативного впливу на стан формування здоров'я студентської молоді мають наступні біологічні детермінанти, які викликані війною проти російської агресії: втрата попередніх сталих умов комфортного проживання (74,1%), життя тривалий час без освітлення (62,2%), життя в

постійному стресі через повітряні тривоги (44,1%), періодичне зниження доступу до питної води та погіршення її якості (37,0%), зниження якості екології навколишнього середовища (32,3%).

Далі було досліджено рівень негативного впливу та їх зміни під час проти російської воєнної агресії поведінкових детермінант на стан здоров'я студентської молоді. Отримані результати представлено в табл.2.

Таблиця 2

Рівень негативного впливу поведінкових детермінант та їх зміни під час проти російської воєнної агресії на стан здоров'я студентської молоді

Поведінкові детермінанти формування здоров'я	Рівень оцінки					
	Впливає		Не впливає		Не визначився	
	абс	%	абс	%	абс	%
Постійний страх втрати особистого життя	15	11,8	36	28,3	76	59,4
Постійний страх втрати рідних	86	67,7	34	26,8	7	5,5
Страх призиву до ЗСУ	58	45,7	50	39,3	19	14,9
Невпевненість в планованому майбутньому	79	62,2	42	33,0	6	4,7
Депресія при отриманні негативної інформації пов'язаною із війною	47	37,0	69	54,3	11	8,7
Зниження рівня відношення до здоров'я, як до особистого пріоритету	21	16,5	97	76,4	9	7,1
Низький рівень поведінки скерованої на профілактику захворювань	67	52,7	34	26,7	26	20,5
Початок тютюнопаління за час війни	22	17,3	105	82,7	-	
Початок регулярного вживання алкоголю за час війни	17	13,4	105	83,5	4	3,1
Початок вживання за час війни психоактивних речовин	3	2,4	124	97,6	-	
Зниження фізичної активності за час війни	52	40,9	58		17	3,9
Збільшення часу перебування за персональним комп'ютером	122	96,1	-	-	5	3,9
Почав грати в комп'ютерні ігри за час війни	5	3,9	122	96,1	-	-

Поручення сталого режиму дня за час війни	99	77,5	25	20,1	3	2,4
---	----	------	----	------	---	-----

Аналіз наведених в табл 2 результатів соціологічного дослідження показав, що найбільший рівень негативного впливу на стан формування здоров'я студентської молоді мають наступні поведінкові детермінанти, які викликані війною проти російської агресії: Збільшення часу перебування за персональним комп'ютером (96,1%), Поручення сталого режиму дня за час війни (77,5%), Невпевненість в планованому майбутньому (62,2%), Низький рівень поведінки скерованої на профілактику захворювань (52,7%), Постійний страх втрати рідних (67,7%), Зниження фізичної активності за час війни (40,9%), Страх призиву до ЗСУ (45,7%).

Висновки. За результатами дослідження можна зробити висновок про значний негативний вплив поведінково-біологічних детермінант під час війни проти воєнної російської агресії на формування здоров'я студентської молоді.

Література

1. Скільки військових та цивільних загинули в ході конфліктів після Другої світової війни. Доступно на: https://www.slovoidilo.ua/2022/10/31/infografika/suspilstvo/skilky-vijskovyx-ta-cyvilnyx-zahynuly-xodi-konfliktiv-pislya-druhoyi-svitovoyi-vijny?utm_source=gravitec&utm_medium=push&utm_campaign=
2. Росіяни цілеспрямовано руйнують лікарні в Україні. URL: <https://socportal.info/ru/news/v-moz-nazvali-chislo-ubitykhvrachei-okkupantami/>.
3. ПТСР та загострення хронічних хвороб: як війна вплине на здоров'я українців. Доступно на: https://www.slovoidilo.ua/2022/11/01/infografika/suspilstvo/ptsr-ta-zahostrennya-xronichnyx-xvorob-yak-vijna-vplyne-zdorovya-ukrayincziv?utm_
4. Наслідки війни з Російською Федерацією для охорони здоров'я України. Миронюк І.С., Слабкий Г.О., Щербінська О.С., Білак-Лук'янчук В.Й. Репродуктивне здоров'я жінки. 2022 - № 8 - С. 26–31
5. Слабкий Г. О., Білак-Лук'янчук В. Й., Дикун Р. С. Вплив війни проти російської агресії на відношення вимушених переселенців до особистого здоров'я. The 9th International scientific and practical conference “Science and innovation of modern world” (May 18-20, 2023) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2023. P. 111-113